

Поради батькам

«Ігрові вправи для розвитку дихання та голосу»

Голос людини утворюється під час видиху. Доросла людина за один видих здатна промовити фразу, яка складається з 10-15 слів. Дитина, звісно, ще не вміє будувати довгі речення і не володіє таким розвиненим диханням. Дорослим слід навчати малюка правильно користуватись диханням під час розмови. У цьому допоможуть нескладні дихальні вправи на розвиток фізіологічного (звичайного) і мовленнєвого (під час розмови) дихання.

Під час виконання дихальних вправ треба стежити, щоб дитина дихала діафрагмально (роблячи вдих, випинала живіт і не піднімала плечей, крім випадків, коли цього вимагають правила гри, і при видихові втягувала живіт). Проводити такі ігри рекомендується не більше трьох хвилин із перепочинком.

1. Гра «Футбол»

Дитина силою видихуваного повітря перекочує по столу ватну кульку, олівець. Можна трохи ускладнити цю вправу: зробіть на столі з трьох олівців «ворота» і запропонуйте малюкові дути на ватну кульку, пробуючи загнути її у ці «ворота».

2. Гра «Вітерець»

Здування з долоні тонкого паперу, нарізаного дрібненькими шматочками, або ватної кульки.

3. Гра «Веселі бульбашки»

Дуже цікавим буде надування бульбашок на поверхні води (дитина дує на воду з такою силою, щоб на поверхні води утворилися бульбашки). Корисним також є ігри з видуванням мильних бульбашок. Під час таких ігор дитина привчається поступово і рівномірно видихувати повітря з легенів.

4. Гра «Різнокольорові кульки»

Надування кульок, дитячих гумових іграшок: через ніс дитина набирає повітря і повільно видихує його через рот в отвір іграшки.

5. Гра «Капітан»

Пускання паперового кораблика у мисці або у ванні з водою. Спочатку дитина дує на кораблик не поспішаючи, склавши губи, як для звука «ф» (ф-ф-ф...) і він рухається плавно. А потім ніби налітає поривчастий вітер – нехай дитина спробує дути склавши губи, як для звука «п» (п-п-п), чи витягнути їх трубочкою, але не надуваючи щік – кораблик почне рухатися швидше і швидше.

6. Гра «На гойдалці»

Дорослий влаштовує «гойдалку»: на горизонтальній нитці прикріплює різнокольорові паперові фігурки. Дитині потрібно силою видихуваного повітря розгойдувати їх.

7. Гра «Луна»

Дорослий то тихо, то голосно вимовляє звуки: «а» «о» «у». Дитина луною відтворює кожен почутий звук із відповідною інтонацією та висотою звука. Можна грати, використовуючи сполучення: ау, уа, уао, оа, уо.

Артикуляційна гімнастика для підготовки дитини до правильної звуковимови

Діти дошкільного віку ще не досить добре вміють координувати рухи своїх органів мовлення.

Щоб ваш малюк навчився правильно вимовляти потрібні звуки, необхідно підготувати до цього його артикуляційний апарат, його губи і язик мають бути достатньо сильними, гнучкими і рухливими, тривалий час утримувати певне положення, легко здійснювати перехід від одного положення до іншого.

Спочатку потрібно познайомити дитину з будовою мовленнєвого апарату (дитина сидить перед дзеркалом, а дорослий розповідає «Казку про Веселого Язичка»).

Казка про Веселого Язичка

Жив – був Веселий Язичок у своєму будиночку. Цей будиночок мав свою назву – рот (*У тебе є язичок? А де він живе?* - дорослий запитує, а дитина показує).

Двері будиночка можуть відчинятися і зачинятися (*Відкрий і закрій рот*).

А дверей у тому будиночку аж двоє. Коли відчинити перші двері – губи, за ними видно другі двері – зуби. Коли відчинити й другі двері, Язичок вигляне зі свого будиночка (*Рот відкритий. Покажи кінчиком язика верхні зуби; нижні зуби; верхню губу; нижню губу*).

У будиночка є стеля – піднебіння (*Покажи язиком піднебіння*).

Далі проводимо артикуляційну гімнастику:

- Артикуляційну гімнастику слід проводити один раз на день упродовж 3-5 хвилин.
- Артикуляційну гімнастику слід проводити сидячи. Стежте, щоб дитина не напружувала тіло і тримала спину прямо.
- Спочатку дитині краще виконувати не більше двох - трьох вправ. Починайте з простих, а потім переходьте до більш складних, збільшуючи і кількість вправ.
- Щоб дитина могла краще контролювати свої рухи, доцільніше робити вправи перед дзеркалом. Спочатку показуйте на собі, як правильно виконати вправу, після цього виконайте її синхронно разом із дитиною.

«Жабка» - посміхнутись, показати зімкнуті зуби.

«Слоник» - витягнути вперед губи трубочкою.

«Чистимо зубки» - посміхнутись, відкрити рот. Кінчиком язика з внутрішньої сторони «почистити» по черзі нижні і верхні зуби.

«Млинчик» - посміхнутись, поплескати язиком між губами – «пя-пя-пя-пя-пя...», покусати кінчика язика зубками (чергувати ці два рухи).

«Чашечка» - посміхнутись, широко відкрити рота, висунути широкий язик і надати йому форму «чашечки» (злегка припідняти кінчик язика).

«Грибочок» - посміхнутись, поцокати язиком, наче їдеш на конячці, присмоктати широкий язик до піднебіння.

«М'яч у воротах» - рот закритий, кінчик язика з напругою почергово впирається в щоки; на щоках утворюються тверді кульки – «горішки».

«Годинник» - посміхнутись, відкрити рота, кінчик язика (як годинникову стрілку) переводити із одного куточка рота в інший.

«Смачне варення» - посміхнутись, відкрити рота, широким язиком в формі «чашечки» злизати верхню губу.

Вплив розвитку дрібної моторики на формування мовлення дітей дошкільного віку

В роботі з дітьми (а особливо з тими, що вже мають порушення мовлення) велику увагу необхідно приділяти розвитку функцій дрібних м'язів рук. Рухи рук тісно пов'язані з мовленням, вони є одним з факторів його формування.

Тренування рухів пальців рук дітей покращує не тільки рухові можливості дитини, а й розвиток психічних і мовних навичок. У свою чергу, формування рухів руки тісно пов'язано з розвитком рухового аналізатора і зорового сприймання, різних видів чутливості, просторового орієнтування, координації рухів та ін.

Робота з розвитку дрібної моторики повинна проводитись регулярно, адже саме тоді буде досягнутий вагомий ефект від цих спеціальних вправ.

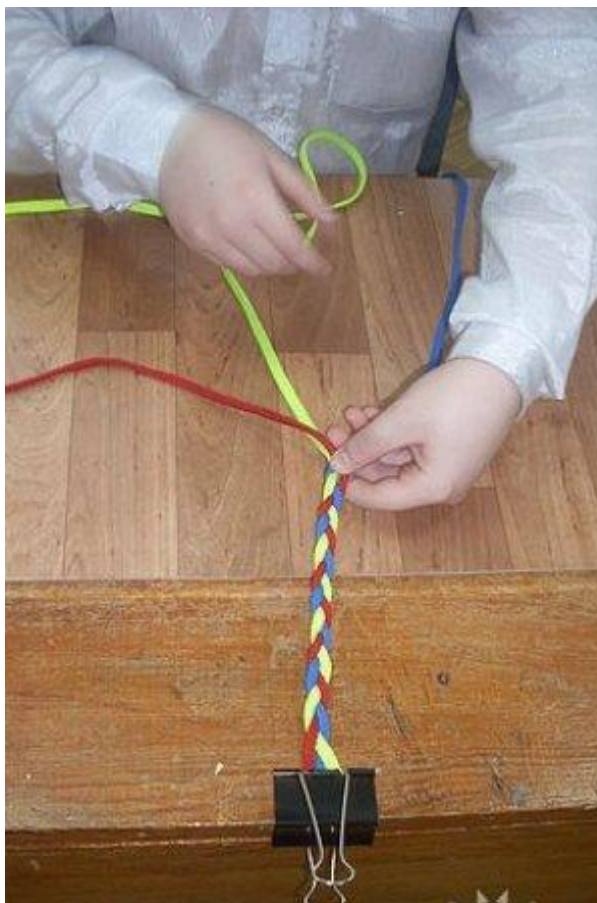
- *Самомасаж долоньок м'ячиками, природним матеріалом, олівцем...*

- *Розминати пальцями пластилін, глину.*
- *Катати по черзі кожним пальчиком камінці, намистинки*
- *Нанизувати намистинки на тоненьку стрічку, робити намисто*

- *Плести косички, зав'язувати вузлики*

- *Застібати гудзики, замочки*
- *Закручувати кришечки*

- *Ігри з ЛЕГОконструктором, мозаїкою, кубиками*

- *Складати мотрійку*

- *Ігри з піском, водою*

- *Малювати, розфарбовувати, штрихувати, обводити*

- *Різати ножицями*
- *Ігри з прищепками*
- *Ігри з шнурівками*

- *Сортувати насіння*

- *Ігри з паличками*

ПОРАДИ ЛОГОПЕДА

*Кожен із нас прийшов на білий світ
Пізнати його, приховане відкрити,
Знать, мудрості добуть, та перш за все
Повинні ми навчитись говорити.*

Чи завжди ми звертаємо увагу на те, як говорять наші діти? Найчастіше покладаємось на час - мовляв, дитя підросте і навчиться. Між тим, дефекти мовлення є складною проблемою з важкими наслідками.

Останнім часом спостерігається значне збільшення кількості дошкільнят з порушеннями як загального психофізичного, так і мовленнєвого розвитку. Офіційна статистика свідчить, що в Україні у кожній третій дитині є недоліки мовлення.

Дитина росте і дорослішає. Батьки розуміють її з півслова, і навіть якщо вона має мовленнєві недоліки, то жодного дискомфорту у спілкуванні з ними не відчуває. Проте для сторонніх часто є незрозумілими спотворені, неправильно вимовлені дитиною слова.

Надалі ці недоліки стають серйозною перешкодою для засвоєння уже молодшими школярами писемного мовлення, читання, а також іноземних мов, які у багатьох школах зараз вивчають з першого класу. Через труднощі у засвоєнні читання і письма дитина перебуває у постійному нервовому напруженні. Тому, ідучи до школи, дитина повинна загалом опанувати рідну мову, засвоїти її літературні норми, культуру усного мовлення і спілкування. Важливо якомога раніше навчити малечу правильній вимові, вмінню помічати та виправляти мовленнєві помилки. Своєчасне оволодіння чистим мовленням дає можливість сформувати у дитини впевненість у собі, розвинути її мислення, комунікативні якості.

У яких випадках необхідно звертатися до логопеда?

- ◆ Повна відсутність мовлення чи наявність звуконаслідувань зі значним використанням міміки та жестів.
- ◆ Мовлення вашої дитини мало зрозуміле для оточуючих, або навіть для вас.
- ◆ Дитина не вимовляє або вимовляє неправильно звуки рідної мови.
- ◆ Дитина відчуває труднощі у вимові багатоскладових слів та слів зі збігом приголосних (мотоцикліст, акваріум, вихователька і т.д).
- ◆ Дитина неправильно вживає відмінкові закінчення, не може висловити свою думку, уникає спілкування з оточуючими та однолітками.

Пропоную Вам таблицю, в якій наведений орієнтовний порядок засвоєння дітьми звуків нашої мови.

ВІК ДИТИНИ	ЗВУКИ МОВИ
Від 1 до 2 років	А, О, Е, М, П, Б
Від 2 до 3 років	У, І, И, Т, Д, В, Ф, Г, К, Х, Н, Й
Від 3 до 4 років	С, З, Ц
Від 4 до 5 років	Ш, Ж, Ч, Щ
Від 5 до 6 років	Л, Р

Залучення батьків до корекційної роботи допоможе підвищити результативність та відчутти дитині бажання батьків допомогти.